Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

25. února 2025 *

„Řízení o předběžné otázce – Hospodářská soutěž – Dominantní postavení – Článek 102 SFEU – Digitální trhy – Digitální platforma – Jednání podniku v dominantním postavení, který vytvořil digitální platformu, spočívající v tom, že třetímu podniku, který vyvinul určitou aplikaci, neumožnil k této platformě přístup a nezajistil tak interoperabilitu uvedené platformy a této aplikace – Posouzení nezbytnosti přístupu k digitální platformě – Dopady vytýkaného jednání – Objektivní odůvodnění – Povinnost podniku v dominantním postavení vytvořit šablonu pro kategorii aplikací za účelem umožnění přístupu – Vymezení relevantního navazujícího trhu“

Ve věci C-233/23,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná na základě článku 267 SFEU rozhodnutím Consiglio di Stato (Státní rada, Itálie) ze dne 7. dubna 2023, došlým Soudnímu dvoru dne 13. dubna 2023, v řízení

Alphabet Inc.,

Google LLC,

Google Italy Srl

proti

Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato,

za účasti:

Enel X Italia Srl,

Enel X Way Srl,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení: K. Lenaerts, předseda, F. Biltgen, K. Jürimäe, C. Lycourgos, I. Jarukaitis, M. L. Arastey Sahún, S. Rodin, A. Kumin, N. Jääskinen a D. Gratsias, předsedové senátů, E. Regan, I. Ziemele a O. Spineanu-Matei (zpravodajka), soudci,

generální advokátka: L. Medina,

* Jednací jazyk: italština.

za soudní kancelář: C. Di Bella, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 23. dubna 2024,

s ohledem na vyjádření, která předložili:

– za společnosti Alphabet Inc., Google LLC a Google Italy Srl: N. Latronico, M. Siragusa a M. Zotta, avvocati, a A. Lamadrid de Pablo, abogado,

– za společnosti Enel X Italia Srl a Enel X Way Srl: F. Cintioli a G. Lo Pinto, avvocati,

– za italskou vládu: G. Palmieri, jako zmocněnkyně, ve spolupráci s: L. Fiandaca a F. Sclafani, avvocati dello Stato,

– za řeckou vládu: V. Baroutas a K. Boskovits, jako zmocněnci,

– za Evropskou komisi: G. Conte a C. Sjödin, jako zmocněnci,

– za Kontrolní úřad ESVO: C. Simpson a M. Sánchez Rydelski, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 5. září 2024,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 102 SFEU.

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi společnostmi Alphabet Inc., Google LLC a Google Italy Srl na jedné straně a Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže a trhu, Itálie) (dále jen „AGCM“) na straně druhé ohledně rozhodnutí tohoto orgánu uložit uvedeným společnostem sankci za porušení článku 102 SFEU, a to z toho důvodu, že neumožnily interoperabilitu aplikace, kterou vyvinul třetí podnik za účelem poskytování služeb souvisejících s dobíjením elektromobilů, s digitální platformou Android Auto (dále jen „platforma Android Auto“) nabízenou uvedenými společnostmi.

Právní rámec

3 Článek 102 SFEU stanoví:

„S vnitřním trhem je neslučitelné, a proto zakázané, pokud to může ovlivnit obchod mezi členskými státy, aby jeden nebo více podniků zneužívaly dominantního postavení na vnitřním trhu nebo jeho podstatné části.

Takové zneužívání může zejména spočívat:

a) v přímém nebo nepřímém vynucování nepřiměřených nákupních nebo prodejních cen anebo jiných nerovných obchodních podmínek;

b) v omezování výroby, odbytu nebo technického vývoje na úkor spotřebitelů;

c) v uplatňování rozdílných podmínek vůči obchodním partnerům při plnění stejné povahy, čímž jsou někteří partneři znevýhodňováni v hospodářské soutěži;

d) v podmiňování uzavření smluv tím, že druhá strana přijme další plnění, která ani věcně, ani podle obchodních zvyklostí s předmětem těchto smluv nesouvisejí.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

4 Společnost Google je dceřinou společností společnosti Alphabet, která ovládá společnost Google Italy se sídlem v Itálii.

5 Společnost Google vyvinula pro mobilní zařízení různých výrobců operační systém Android OS. Tento systém, který je dostupný na základě *open source* licence, v zásadě lze používat bezplatně a bez nutnosti povolení jej lze měnit.

6 Pro mobilní zařízení s operačním systémem Android OS byla vyvinuta platforma Android Auto, kterou společnost Google uvedla na trh v roce 2015 a která měla uživatelům těchto zařízení umožnit přístup k aplikacím na těchto zařízeních přímo na obrazovce informačně-zábavního systému motorového vozidla.

7 S cílem zajistit interoperabilitu jednotlivých aplikací s platformou Android Auto a vyhnout se v tomto směru provádění zdlouhavých a nákladných testů nabízí společnost Google pro celé kategorie aplikací řešení v podobě „templates“ (šablon) pro jednotlivá řešení interoperability (dále jen „šablona“). Na základě těchto šablon mohou třetí subjekty vytvářet verze svých vlastních aplikací, které jsou interoperabilní s platformou Android Auto. Na konci roku 2018 byly tyto šablony k dispozici pro multimediální aplikace a aplikace pro zasílání zpráv. Ve snaze uspokojit potřeby uživatelů navigačních aplikací společnost Google vyvinula nebo nakoupila také mapové a navigační aplikace, a sice Google Maps a Waze, které jsou s platformou Android Auto interoperabilní. Společnost Google kromě toho v některých případech, nebyla-li k dispozici výchozí šablona, umožnila vývojářům třetích subjektů vyvíjet personalizované aplikace.

8 Společnost Enel X Italia Srl je součástí skupiny Enel, která v Itálii provozuje více než 60 % dobíjecích stanic pro elektromobily a poskytuje služby pro takové dobíjení.

9 V květnu 2018 uvedla společnost Enel X Italia na trh aplikaci JuicePass, která je dostupná pro uživatele mobilních zařízení s operačním systémem Android OS a lze ji stáhnout z Google Play. Tato aplikace nabízí řadu funkcí pro nabíjení elektromobilů. Především uživatelům elektromobilů umožňuje vyhledávat dobíjecí stanice na mapě a rezervovat si je, přenést vyhledávání do aplikace Google Maps, která je k vybrané dobíjecí stanici navede, a zahájit, zastavit a sledovat dobíjení a výši příslušné platby.

10 V září 2018 společnost Enel X Italia společnost Google požádala, aby učinila nezbytné kroky k zajištění interoperability aplikace JuicePass s platformou Android Auto, což společnost Google odmítla s odůvodněním, že jedinými aplikacemi třetích podniků, které jsou interoperabilní s platformou Android Auto, jsou multimediální aplikace a aplikace pro zasílání zpráv.

V návaznosti na další žádost společnosti Enel X Italia, která byla podána v prosinci 2018, společnost Google v lednu 2019 znovu uvedla, že tyto kroky neučiní, a to z bezpečnostních důvodů a kvůli potřebě hospodárně alokovat zdroje nezbytné pro vytvoření nové šablony.

11 Dne 12. února 2019 se společnost Enel X Italia obrátila na AGCM, přičemž tvrdila, že jednání společnosti Google, která se bezdůvodně rozhodla, že se aplikace JuicePass prostřednictvím platformy Android Auto nemůže používat, zakládá porušení článku 102 SFEU.

12 V říjnu 2020 zveřejnila společnost Google šablonu pro vytváření experimentálních verzí aplikací pro dobíjení elektromobilů interoperabilních s platformou Android Auto.

13 V rozhodnutí ze dne 27. dubna 2021 AGCM konstatoval, že jednání společnosti Google, která bránila dostupnosti aplikace JuicePass v rámci platformy Android Auto a tuto dostupnost odkládala, představuje zneužití dominantního postavení ve smyslu článku 102 SFEU. Tento orgán společnosti Google mimo jiné nařídil, aby zpřístupnila konečnou verzi šablony pro vývoj aplikací pro dobíjení elektromobilů a případně vyvinula funkce, které by společnost Enel X Italia považovala za klíčové a v této verzi by chyběly. Uvedený orgán rovněž uložil společnostem Alphabet, Google a Google Italy povinnost zaplatit společně a nerozdílně pokutu ve výši 102 084 433,91 eura.

14 Tyto společnosti podaly proti rozhodnutí AGCM žalobu k Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (regionální správní soud pro Lazio, Itálie), který ji v plném rozsahu zamítl.

15 Uvedené společnosti podaly proti tomuto rozsudku odvolání ke Consiglio di Stato (Státní rada, Itálie), která je předkládajícím soudem.

16 Předkládající soud uvádí, že AGCM měl za to, že společnost Google na žádost společnosti Enel X Italia neposkytla náležitá IT řešení a bezdůvodně bránila dostupnosti aplikace JuicePass v rámci platformy Android Auto a tuto dostupnost odkládala. Uvedený soud podotýká, že AGCM konstatoval, že jednání společnosti Google má s ohledem na její dominantní postavení zásadní význam pro ochranu hospodářské soutěže a dynamiku trhu, jelikož tato společnost hraje ústřední roli konkrétně v tom, že umožňuje profesionálním uživatelům – v daném případě vývojářům – přístup k veřejnosti tvořené koncovými uživateli aplikací. Výlučně na společnosti Google závisí zejména typy a konkrétní vlastnosti aplikací, které mohou být zpřístupněny v rámci platformy Android Auto, jakož i okamžik nadefinování a poskytnutí nezbytných programovacích nástrojů.

17 Předkládající soud rovněž uvádí, že mezi aplikacemi Google Maps a JuicePass existuje podle názoru AGCM skutečná hospodářská soutěž, neboť obě tyto aplikace nabízejí vyhledávací a navigační služby pro stanice na dobíjení elektromobilů. Podle AGCM existuje mezi uvedenými aplikacemi i potenciální hospodářská soutěž, jelikož JuicePass nabízí funkce, které jsou nové, ale mohly by být v budoucnu začleněny do Google Maps. Uvedený soud dodává, že se AGCM domníval, že vzhledem k částečnému překrývání se těchto aplikací a přítomnosti aplikace Google Maps v rámci platformy Android Auto, zatímco aplikace JuicePass byla z této platformy vyloučena, je třeba na odmítavé rozhodnutí společnosti Google nahlížet v kontextu odmítnutí interoperability, které odpovídá rozhodnutí neuzavřít smlouvu a vedlo k porušení zásady rovných podmínek hospodářské soutěže v důsledku nekalého zvýhodnění aplikace společnosti Google na úkor aplikace jednoho z jejích konkurentů.

18 Společnosti Alphabet, Google a Google Italy před předkládajícím soudem zejména uvedly, že AGCM nesprávně posoudil podmínky, na jejichž základě lze zjistit, zda je odmítnutí poskytnout přístup zneužívající, a v podstatě tomuto orgánu vytýkají, že neprovedl analýzu toho, zda je pro aplikaci JuicePass přístup k platformě Android Auto nezbytný. Rovněž tvrdí, že jednání společnosti Google bylo odůvodněno objektivními a legitimními skutečnostmi.

19 Tyto společnosti dále uvádějí, že jelikož jednání, které je jim vytýkáno, souvisí s přístupem k platformě Android Auto, za účelem konstatování zneužití dominantního postavení bylo nezbytné vymezit relevantní trh, na kterém se platforma Android Auto vyskytuje, a konstatovat, že tato aplikace na tomto trhu dominovala. Navíc se domnívají, že AGCM neidentifikoval relevantní navazující trh, ani nekonstatoval, že by na něm společnost Google měla dominantní postavení; uvedl pouze, že existuje „konkurenční prostředí“, v němž navigační aplikace konkurují aplikacím pro dobíjení elektromobilů, aniž provedl potřebnou analýzu, na jejímž základě by dospěl k závěru, že takové „konkurenční prostředí“ představuje z hlediska práva hospodářské soutěže relevantní trh. Tyto společnosti konečně uvádějí, že nelze tvrdit, že by mezi Google Maps a JuicePass existoval konkurenční vztah.

20 Předkládající soud podotýká, že s ohledem na účinky, které může mít jednání společnosti Google v konkrétním hospodářském odvětví, v němž působí, může toto jednání představovat zneužívající odmítnutí poskytnout přístup a odporovat článku 102 SFEU.

21 Předkládající soud uvádí, že společnost Google dominuje na trhu prostřednictvím operačního systému Android OS a Google Play, přičemž platforma Android Auto je pouze navazujícím článkem tohoto operačního systému pro informačně-zábavní systém motorového vozidla. Přístup k platformě Android Auto je podle všeho „nezbytný“ k tomu, aby společnost Enel X Italia mohla koncovým uživatelům nabízet aplikace, které budou tito uživatelé moci snadno a bezpečně používat při řízení takového vozidla. V tomto ohledu nelze opomíjet rychlý vývoj v digitálním odvětví, který může vést k tomu, že výrobky nebo služby, které původně měly pouze usnadňovat používání výrobků již existujících, budou považovány za „nezbytné“.

22 Podle předkládajícího soudu vše nasvědčuje tomu, že jednání společnosti Google potenciálně může vyloučit hospodářskou soutěž na trhu. S ohledem na charakteristické rysy digitálních trhů totiž lze tvrdit, že kdyby aplikace JuicePass nemohla mít k platformě Android Auto přístup, ztratila by u spotřebitelů na zajímavosti a takové jednání by mohlo vést k tomu, že by uživatelé nemohli používat lepší výrobek, po kterém existuje potenciální poptávka. Podle všeho navíc není vyloučeno, že specifické funkce aplikace JuicePass by mohla mít i stávající generická aplikace, a sice Google Maps. Kromě toho se nezdá, že by odmítavé rozhodnutí společnosti Google vůči společnosti Enel X Italia bylo podloženo nějakými skutečnými objektivními důvody.

23 Předkládající soud má tudíž za to, že pro rozhodnutí ve sporu, který mu byl předložen, potřebuje zjistit, jakým způsobem má být vykládán článek 102 SFEU a zejména judikatura vycházející z rozsudku ze dne 26. listopadu 1998, Bronner (C-7/97, EU:C:1998:569), který se týkal odmítnutí přístupu k infrastruktuře podniku v dominantním postavení. V tomto ohledu se uvedený soud domnívá, že tuto judikaturu v projednávané věci podle všeho přímo použít nelze, a klade si otázku, zda jsou specifické rysy fungování digitálních trhů důvodem k tomu, aby v takové situaci, jako je situace, kterou posuzuje, od podmínek stanovených ve zmíněném rozsudku odhlédl nebo je alespoň vyložil pružnějším způsobem. Předkládající soud má pochybnosti i o tom, jakým způsobem musí orgány pro ochranu hospodářské soutěže v takovém případě odepření přístupu, jako je případ, který mu byl předložen, vymezit relevantní trhy.

24 Za těchto podmínek se Consiglio di Stato (Státní rada) rozhodla přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být pro účely článku 102 SFEU požadavek nezbytnosti výrobku, jehož dodávka byla odmítnuta, vykládán v tom smyslu, že přístup musí být nezbytný pro výkon určité činnosti na sousedním trhu, anebo postačí, že přístup je nezbytný pro pohodlnější využívání výrobků nebo služeb nabízených podnikem, který o přístup žádá, zejména pokud výrobek, jehož dodávka byla odmítnuta, má v zásadě usnadnit a zpříjemnit používání stávajících výrobků nebo služeb?

2) Lze v souvislosti s jednáním, které je kvalifikováno jako odmítnutí dodávky, konstatovat zneužívající jednání ve smyslu článku 102 SFEU v kontextu, kdy navzdory nezpřístupnění požadovaného výrobku i) podnik, který o přístup požádal, již na trhu působil a po celou dobu údajného zneužívání na tomto trhu nadále rostl a ii) na trhu i nadále působily jiné hospodářské subjekty, které si s podnikem, který požádal o přístup k výrobku, konkurují?

3) Musí být článek 102 SFEU v případě zneužití spočívajícího v odepření přístupu k údajně nezbytnému výrobku nebo službě vykládán v tom smyslu, že jako objektivní důvod tohoto odepření musí být zohledněna neexistence výrobku nebo služby v době podání žádosti o poskytnutí přístupu, nebo je orgán pro ochranu hospodářské soutěže povinen na základě objektivních faktorů alespoň prověřit, jak dlouhou dobu potřebuje dominantní podnik k vývoji výrobku nebo služby, k nimž je požadován přístup, anebo je naopak dominantní podnik povinen s ohledem na odpovědnost, kterou nese na trhu, informovat žadatele, jak dlouhou dobu k vývoji výrobku potřebuje?

4) Musí být článek 102 SFEU vykládán v tom smyslu, že dominantní podnik, který ovládá digitální platformu, může být povinen upravit své výrobky nebo z nich vyvinout výrobky nové, aby umožnil přístup k těmto výrobkům těm, kteří o to žádají? Pokud ano, je dominantní podnik povinen zohlednit obecné potřeby trhu nebo potřeby jednotlivého podniku, který žádá o přístup k údajně nezbytnému vstupu, nebo s ohledem na zvláštní odpovědnost, kterou na trhu nese, musí alespoň vymezit objektivní kritéria pro posouzení žádostí, které jsou mu předloženy, a pro stanovení pořadí jejich priority?

5) Musí být článek 102 SFEU v případě zneužití spočívajícího v odepření přístupu k údajně nezbytnému výrobku nebo službě vykládán v tom smyslu, že orgán pro ochranu hospodářské soutěže je povinen předem vymezit a identifikovat relevantní navazující trh dotčený zneužitím, a může být tento trh dokonce jen potenciální?“

K přípustnosti žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

25 Společnost Enel X Italia má za to, že žádost o rozhodnutí o předběžné otázce je nepřípustná, jelikož odpověď Soudního dvora na položené otázky není nezbytná pro řešení sporu v původním řízení. Předkládající soud si už totiž vytvořil názor na to, jakým směrem se bude v dané věci ubírat, a Soudní dvůr nežádá, aby rozptýlil pochybnosti o výkladu článku 102 SFEU, ale aby přijal rozhodnutí, které tento názor potvrdí a bude sloužit jako podklad pro budoucí řízení, v nichž vyvstanou stejné otázky, jako jsou otázky, které se objevily ve věci v původním řízení.

26 Podle ustálené judikatury je v rámci spolupráce mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy zavedené článkem 267 SFEU věcí pouze vnitrostátního soudu, kterému byl spor předložen a jenž musí nést odpovědnost za soudní rozhodnutí, které bude vydáno, aby s ohledem na konkrétní

okolnosti věci posoudil jak nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání rozsudku, tak relevanci otázek, které Soudnímu dvoru klade. Týkají-li se tedy položené otázky výkladu unijního práva, je Soudní dvůr v zásadě povinen rozhodnout [rozsudek ze dne 4. října 2024, Bezirkshauptmannschaft Landeck (Pokus o přístup k osobním údajům uloženým v mobilním telefonu), C-548/21, EU:C:2024:830, bod 46 a citovaná judikatura].

27 Z toho plyne, že se na předběžnou otázku týkající se unijního práva vztahuje domněnka relevance. Odmítnutí rozhodnout o takové otázce ze strany Soudního dvora je možné pouze tehdy, je-li zjevné, že žádaný výklad nebo posouzení platnosti normy unijního práva nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém nebo také jestliže Soudní dvůr nedisponuje skutkovými a právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázku, která je mu položena [rozsudek ze dne 4. října 2024, Bezirkshauptmannschaft Landeck (Pokus o přístup k osobním údajům uloženým v mobilním telefonu), C-548/21, EU:C:2024:830, bod 47 a citovaná judikatura].

28 V projednávané věci z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že se spor v původním řízení týká použití článku 102 SFEU, jelikož společnost Google odmítla vyhovět žádosti třetího podniku o umožnění interoperability aplikace, kterou tento podnik vyvinul, s digitální platformou vytvořenou společností Google, a že si předkládající soud klade otázku ohledně výkladu článku 102 SFEU v případě takového odmítnutí. Konkrétně se otázky předkládajícího soudu v podstatě týkají pojmu „nezbytnost“ přístupu k výrobku nebo službě, jejichž dodávka nebo poskytnutí byly odmítnuty, dopadů jednání vytýkaného podniku v dominantním postavení, pojmu „objektivní odůvodnění“ a případných povinností tohoto podniku a konečně vymezení trhu, na kterém by se mohly projevit protisoutěžní účinky.

29 Kromě toho je třeba podotknout, že v předkládacím rozhodnutí jsou uvedeny konkrétní důvody, které vedly předkládající soud k tomu, aby si kladl otázky ohledně výkladu článku 102 SFEU a usoudil, že je nezbytné položit Soudnímu dvoru předběžné otázky.

30 Za těchto podmínek nic nenasvědčuje tomu, že by požadovaný výklad článku 102 SFEU neměl žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení nebo že by daný problém byl hypotetický.

31 Mimoto je třeba uvést, jak je v podstatě připomenuto v bodě 18 doporučení pro vnitrostátní soudy o zahájení řízení o předběžné otázce (Úř. věst. C, C/2024/6008), který je v tomto směru formulován stejně jako bod 18 doporučení zveřejněných v roce 2019 (Úř. věst. 2019, C 380, s. 1), že pokud předkládající soud uvede úvahy týkající se odpovědí na položené otázky, tento postup nezpochybňuje jejich přípustnost.

32 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce je tedy přípustná.

K předběžným otázkám

K první otázce

33 Podle ustálené judikatury platí, že v rámci postupu spolupráce mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem zavedeného článkem 267 SFEU přísluší Soudnímu dvoru poskytnout vnitrostátnímu soudu užitečnou odpověď, která mu umožní rozhodnout spor, jenž mu byl předložen. Z tohoto hlediska Soudnímu dvoru přísluší, aby otázky, které jsou mu položeny,

případně přeformuloval. V tomto ohledu je na Soudním dvoru, aby ze všech poznatků předložených vnitrostátním soudem, zejména pak z odůvodnění předkládacího rozhodnutí, vytěžil ty prvky unijního práva, které je s přihlédnutím k předmětu sporu třeba vyložit [rozsudek ze dne 30. dubna 2024, M. N. (EncroChat), C-670/22, EU:C:2024:372, bod 78 a citovaná judikatura].

34 Jak v projednávané věci vyplývá z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, předkládající soud vychází z předpokladu, že platforma Android Auto je infrastrukturou v digitálním odvětví a v době, kdy došlo k jednání vytýkanému žalobkyním v původním řízení, které spočívalo v neumožnění interoperability aplikace vyvinuté třetím podnikem s platformou Android Auto, měla společnost Google na trhu, na němž se tato platforma vyskytuje, dominantní postavení. V tomto ohledu je třeba připomenout, že v rámci řízení upraveného v článku 267 SFEU, které je založeno na jasném rozdělení funkcí mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem, je ke zjištění a posouzení skutkových okolností sporu v původním řízení příslušný pouze vnitrostátní soud [rozsudek ze dne 18. dubna 2024, Heureka Group (Internetové srovnávače cen), C-605/21, EU:C:2024:324, bod 66 a citovaná judikatura].

35 Z této žádosti rovněž plyne, že předkládající soud si klade otázku, zda není s ohledem na specifické rysy fungování digitálních trhů, jichž se dotýká taková situace, o jakou se jedná ve věci v původním řízení, a s ohledem na funkci takové digitální platformy, jako je platforma Android Auto, namístě, aby se při uplatnění článku 102 SFEU na jednání spočívající v tom, že podnik v dominantním postavení, který vytvořil digitální platformu, neumožnil na žádost třetího podniku k této platformě přístup a nezajistil tak její interoperabilitu s aplikací vyvinutou tímto třetím podnikem, tedy v podstatě v odmítnutí zajistit interoperabilitu uvedené platformy s touto aplikací, odhlédlo od podmínek uvedených zejména v rozsudku ze dne 26. listopadu 1998, Bronner (C-7/97, EU:C:1998:569), nebo alespoň aby se tyto podmínky vykládaly pružnějším způsobem.

36 Je tedy třeba konstatovat, že podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda musí být článek 102 SFEU vykládán v tom smyslu, že pokud podnik v dominantním postavení, který vytvořil digitální platformu, odmítne zajistit na žádost třetího podniku interoperabilitu této platformy s aplikací vyvinutou tímto třetím podnikem, může se jednat o zneužití dominantního postavení, třebaže uvedená platforma není nezbytná pro obchodní využívání uvedené aplikace na navazujícím trhu, ale může u spotřebitelů zvýšit atraktivitu této aplikace.

37 V tomto ohledu je třeba připomenout, že článek 102 SFEU zakazuje, aby jeden nebo více podniků zneužívaly dominantního postavení na vnitřním trhu nebo jeho podstatné části, pokud to může ovlivnit obchod mezi členskými státy. Tento článek má za cíl zabránit narušení hospodářské soutěže na úkor obecného zájmu, jednotlivých podniků a spotřebitelů postihováním jednání podniků v dominantním postavení, která omezují hospodářskou soutěž na základě výkonnosti a mohou způsobit přímou újmu spotřebitelům nebo brání této hospodářské soutěži nebo ji narušují a mohou jim tím způsobovat nepřímou újmu [rozsudek ze dne 10. září 2024, Google a Alphabet v. Komise (Google Shopping), C-48/22 P, EU:C:2024:726, bod 87 a citovaná judikatura].

38 Taková jednání představují ta jednání, která na trhu, kde je právě v důsledku přítomnosti jednoho nebo více podniků v dominantním postavení již oslabena míra hospodářské soutěže, brání, prostřednictvím jiných prostředků, než které jsou používány v hospodářské soutěži na základě výkonnosti mezi podniky, zachování míry hospodářské soutěže dosud existující na trhu nebo rozvoji této hospodářské soutěže [rozsudek ze dne 10. září 2024, Google a Alphabet v. Komise (Google Shopping), C-48/22 P, EU:C:2024:726, bod 88 a citovaná judikatura].

39 Pokud jde o praktiky spočívající v odepření přístupu k infrastruktuře, kterou vytvořil dominantní podnik pro potřeby vlastní činnosti a kterou vlastní, z judikatury Soudního dvora vyplývá, že takové odepření může představovat zneužití dominantního postavení nejen za podmínky, že toto odepření může vyloučit veškerou hospodářskou soutěž na relevantním trhu ze strany žadatele o přístup a nemůže být objektivně odůvodněno, ale rovněž pokud je infrastruktura sama o sobě nezbytná pro výkon činnosti žadatele o přístup v tom smyslu, že neexistuje žádná skutečná nebo potenciální náhrada této infrastruktury [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 26. listopadu 1998, Bronner, C-7/97, EU:C:1998:569, bod 41, jakož i ze dne 10. září 2024, Google a Alphabet v. Komise (Google Shopping), C-48/22 P, EU:C:2024:726, bod 89 a citovaná judikatura].

40 V tomto ohledu je třeba připomenout, že uložení těchto podmínek v bodě 41 rozsudku ze dne 26. listopadu 1998, Bronner (C-7/97, EU:C:1998:569), bylo odůvodněno zvláštními okolnostmi této věci, které spočívaly v tom, že dominantní podnik odmítl poskytnout soutěžiteli přístup k infrastruktuře, kterou vytvořil pro potřeby vlastní činnosti, a nešlo o žádné jiné jednání [rozsudky ze dne 25. března 2021, Deutsche Telekom v. Komise, C-152/19 P, EU:C:2021:238, bod 45, jakož i ze dne 10. září 2024, Google a Alphabet v. Komise (Google Shopping), C-48/22 P, EU:C:2024:726, bod 90 a citovaná judikatura].

41 Konstatování, že dominantní podnik zneužil svého postavení z důvodu odmítnutí uzavřít smlouvu se soutěžitelem, má totiž za následek, že tento podnik je nucen smlouvu s tímto soutěžitelem uzavřít. Taková povinnost přitom obzvláště zasahuje do smluvní svobody a práva dominantního podniku na vlastnictví, jelikož i podnik v dominantním postavení má v zásadě možnost odmítnout uzavření smlouvy a využívat infrastrukturu, kterou vytvořil, pro vlastní potřeby [rozsudky ze dne 25. března 2021, Deutsche Telekom v. Komise, C-152/19 P, EU:C:2021:238, bod 46, jakož i ze dne 10. září 2024, Google a Alphabet v. Komise (Google Shopping), C-48/22 P, EU:C:2024:726, bod 91].

42 Mimoto, i když určení odpovědnosti podniku za to, že zneužil svého dominantního postavení z důvodu odmítnutí uzavřít smlouvu se soutěžitelem, krátkodobě vede k podpoře hospodářské soutěže, z dlouhodobého hlediska je naopak obecně příznivé pro rozvoj hospodářské soutěže a v zájmu spotřebitelů umožnit společnosti, aby si infrastrukturu, kterou vyvinula pro potřeby své činnosti, vyhradila pro vlastní využití. Pokud by se totiž přístup k výrobní, nákupní nebo distribuční infrastruktuře umožnil příliš lehce, soutěžitelé by nebyli motivováni vyvinout konkurenční infrastrukturu. Dominantní podnik by navíc byl méně ochoten investovat do efektivních infrastruktur, pokud by mohl být nucen pouze na žádost svých konkurentů sdílet s nimi zisky plynoucí z jeho vlastních investic (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 25. března 2021, Deutsche Telekom v. Komise, C-152/19 P, EU:C:2021:238, bod 47, a ze dne 25. března 2021, Slovak Telekom v. Komise, C-165/19 P, EU:C:2021:239, bod 47).

43 Důvodem pro uplatnění podmínek připomenutých v bodě 39 tohoto rozsudku v případě, kdy podnik v dominantním postavení vytvořil infrastrukturu pro potřeby vlastní činnosti a tuto infrastrukturu vlastní, je tudíž především potřeba i nadále motivovat podniky v dominantním postavení, aby v zájmu spotřebitelů investovaly do vývoje kvalitních výrobků nebo služeb, jak v podstatě zdůraznila generální advokátka v bodě 30 svého stanoviska.

44 Jak naproti tomu generální advokátka uvedla v bodě 35 svého stanoviska, pokud dominantní podnik nevytvořil infrastrukturu pouze pro potřeby vlastní činnosti, ale s cílem umožnit její užívání třetím podnikům, podmínka stanovená Soudním dvorem v bodě 41 rozsudku ze dne

26. listopadu 1998, Bronner (C-7/97, EU:C:1998:569), týkající se nezbytnosti uvedené infrastruktury pro výkon činnosti žadatele o přístup v tom smyslu, že neexistuje žádná skutečná nebo potenciální náhrada této infrastruktury, se neuplatní.

45 V takovém případě totiž platí, že ochrana smluvní svobody a práva podniku v dominantním postavení na vlastnictví ani potřeba nadále tento podnik motivovat k investicím do vývoje kvalitních výrobků nebo služeb nemohou být důvodem pro to, aby odepření přístupu k dotčené infrastruktuře třetímu podniku bylo kvalifikováno jako zneužívající ve smyslu článku 102 SFEU pouze v případech, v nichž toto odepření posledně uvedenému podniku znemožňuje vykonávat činnost a vytvářet na sousedním trhu udržitelnou nabídku.

46 V tomto ohledu postačuje uvést, že pokud podnik v dominantním postavení nevynaložil náklady na vytvoření takové infrastruktury pouze pro potřeby vlastní činnosti, nýbrž proto, aby tuto infrastrukturu mohly využívat třetí podniky, požadavek, aby podnik v dominantním postavení poskytl přístup k uvedené infrastruktuře třetímu podniku, zásadně nemění hospodářský model, kterým se řídil její vývoj.

47 Z toho vyplývá, že za účelem posouzení, zda se na věc týkající se odepření přístupu k určité infrastruktuře uplatní podmínky uvedené Soudním dvorem v bodě 41 rozsudku ze dne 26. listopadu 1998, Bronner (C-7/97, EU:C:1998:569), je nutno zjistit, zda podnik v dominantním postavení tuto infrastrukturu vytvořil pouze pro potřeby vlastní činnosti a vlastní ji, nebo zda byla naopak uvedená infrastruktura vytvořena proto, aby ji mohly využívat třetí podniky, o čemž svědčí skutečnost, že tento podnik v dominantním postavení již takový přístup těmto podnikům poskytl.

48 V projednávané věci z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že přístup k platformě Android Auto poskytla třetím podnikům společnost Google, která zajistila kompatibilitu této digitální platformy pro různé kategorie aplikací, nebo dokonce pro některé konkrétní aplikace, které vyvinuly tyto třetí podniky. Nelze přitom mít za to, že digitální platforma, díky níž lze v rámci informačně-zábavního systému motorových vozidel používat aplikace, které vyvinuly mimo jiné i třetí subjekty a které si uživatelé stáhli do svých mobilních zařízení, byla vytvořena pouze pro potřeby tohoto podniku v dominantním postavení.

49 S výhradou ověření, které bude muset provést předkládající soud, tedy vše nasvědčuje tomu, že společnost Google nevytvořila platformu Android Auto pouze pro potřeby vlastní činnosti, jelikož přístup k této digitální platformě mají i třetí podniky, takže podmínka, kterou formuloval Soudní dvůr v bodě 41 rozsudku ze dne 26. listopadu 1998, Bronner (C-7/97, EU:C:1998:569), a která souvisí s nezbytností pro výkon činnosti žadatele o přístup, se při posuzování otázky, zda jednání – spočívající v tom, že podnik, který vytvořil digitální platformu, neumožnil třetímu podniku, který vyvinul určitou aplikaci, k této platformě přístup a nezajistil tak interoperabilitu této platformy s touto aplikací – představuje zneužití dominantního postavení ve smyslu článku 102 SFEU, nepoužije.

50 Z toho vyplývá, že neumožnění tohoto přístupu může představovat zneužití dominantního postavení, i když uvedená digitální platforma není nezbytná pro obchodní využití dotyčné aplikace na navazujícím trhu v tom smyslu, že neexistuje žádná skutečná nebo potenciální náhrada jejího užívání prostřednictvím této platformy.

51 V takovém případě, jak v podstatě uvedla generální advokátka v bodech 46 a 48 svého stanoviska, je totiž třeba s ohledem na judikaturu připomenutou v bodech 38 a 39 téhož rozsudku zjistit, zda jednání podniku v dominantním postavení, který je majitelem dotyčné digitální platformy,

spočívající v tom, že neumožnil třetímu podniku, který vyvinul určitou aplikaci, k této platformě přístup a nezajistil tak interoperabilitu uvedené platformy s touto aplikací, skutečně nebo potenciálně vede k vyloučení, omezení nebo zdržení vývoje na trhu výrobku nebo služby, které alespoň potenciálně konkurují výrobku nebo službě, jež jsou nebo mohou být poskytovány podnikem v dominantním postavení, a zda toto jednání omezuje hospodářskou soutěž na základě výkonnosti a může tak způsobit újmu spotřebitelům.

52 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na první otázku odpovědět tak, že článek 102 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že pokud podnik v dominantním postavení, který vytvořil digitální platformu, odmítne zajistit na žádost třetího podniku interoperabilitu této platformy s aplikací vyvinutou tímto třetím podnikem, může se jednat o zneužití dominantního postavení, třebaže uvedená platforma není nezbytná pro obchodní využívání uvedené aplikace na navazujícím trhu, ale může u spotřebitelů zvýšit atraktivitu této aplikace, jestliže podnik v dominantním postavení tuto platformu nevytvořil pouze pro potřeby vlastní činnosti.

Ke druhé otázce

53 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda musí být článek 102 SFEU vykládán v tom smyslu, že pokud podnik, který vyvinul určitou aplikaci a požádal podnik v dominantním postavení o zajištění interoperability této aplikace s digitální platformou, jejímž majitelem je posledně uvedený podnik, i konkurenti prvně uvedeného podniku zůstali na trhu, na němž se tato aplikace vyskytuje, nadále aktivní a rozvíjeli na tomto trhu své postavení, i když taková interoperabilita zajištěna nebyla, samo o sobě to může naznačovat, že rozhodnutí podniku v dominantním postavení této žádosti nevyhovět nemohlo mít protisoutěžní účinky.

54 Má-li být v tomto ohledu možné v určitém případě konstatovat, že jednání musí být kvalifikováno jako „zneužití dominantního postavení“ ve smyslu článku 102 SFEU, je zpravidla nutné prokázat, že prostřednictvím jiných prostředků, než které jsou používány v hospodářské soutěži na základě výkonnosti mezi podniky, má toto jednání za skutečný či potenciální důsledek omezení této hospodářské soutěže vyloučením stejně výkonných konkurenčních podniků z relevantního trhu nebo trhů, nebo brání jejich rozvoji na těchto trzích s tím, že je třeba uvést, že těmito trhy mohou být jak trhy, na kterých existuje dominantní postavení, tak trhy související nebo sousední, na kterých může uvedené jednání vyvolat skutečné nebo potenciální důsledky [rozsudek ze dne 10. září 2024, Google a Alphabet v. Komise (Google Shopping), C-48/22 P, EU:C:2024:726, bod 165 a citovaná judikatura].

55 Kvalifikace určitého jednání podniku v dominantním postavení jako zneužívajícího nevyžaduje, aby bylo v případě jednání takového podniku, které směřuje k vyloučení jeho konkurentů z relevantního trhu, prokázáno, že svého výsledku dosáhl, a tedy aby byl prokázán konkrétní vylučující účinek na trhu. Cílem článku 102 SFEU je totiž postihovat to, že jeden nebo více podniků zneužívají dominantní postavení na vnitřním trhu nebo jeho podstatné části, nezávisle na tom, zda se takové využívání ukázalo jako úspěšné, či nikoli (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. května 2022, Servizio Elettrico Nazionale a další, C-377/20, EU:C:2022:379, bod 53 a citovaná judikatura).

56 Orgán pro ochranu hospodářské soutěže tedy může konstatovat porušení článku 102 SFEU, pokud zjistí, že v období, během kterého bylo dotčené jednání uskutečňováno, mohlo toto jednání za okolností dané věci omezit hospodářskou soutěž na základě výkonnosti, přestože nemělo účinky (rozsudek ze dne 19. ledna 2023, Unilever Italia Mkt. Operations, C-680/20, EU:C:2023:33, bod 41).

57 Toto zjištění však musí být v zásadě založeno na hmatatelných důkazech, které prokazují skutečnou schopnost dotčené praktiky vyvolat takové účinky přesahující čistě hypotetický charakter, a v případě pochybností v tomto ohledu musí mít z této pochybnosti prospěch podnik, který se k takové praktice uchýlil (rozsudek ze dne 19. ledna 2023, Unilever Italia Mkt. Operations, C-680/20, EU:C:2023:33, bod 42 a citovaná judikatura).

58 Zachování stejné míry hospodářské soutěže na relevantním trhu, či dokonce rozvoj hospodářské soutěže na tomto trhu totiž nutně neznamená, že by dotčené jednání nemohlo mít protisoutěžní účinky, jelikož neexistence takových účinků může být důsledkem jiných příčin a může být způsobena zejména změnami, ke kterým došlo na relevantním trhu od okamžiku, kdy uvedené jednání započalo, nebo neschopností podniku v dominantním postavení realizovat strategii, z níž takové jednání vycházelo (rozsudek ze dne 12. května 2022, Servizio Elettrico Nazionale a další, C-377/20, EU:C:2022:379, bod 54). Zneužívající povaha dotčeného jednání zejména nemůže záviset na schopnosti soutěžitelů na relevantním trhu takové účinky zmírnit a nelze vyloučit, že kdyby k uvedenému jednání nedošlo, hospodářská soutěž by se na tomto trhu mohla i nadále rozvíjet.

59 V projednávaném případě je třeba konstatovat, že okolnost – namítaná společností Google – že společnost Enel X Italia a její konkurenti na trhu, na němž se vyskytuje aplikace JuicePass, i nadále působili, nebo své působení na tomto trhu dokonce zintenzivnili, sama o sobě neznamená, že by odepření přístupu k systému Android Auto ze strany společnosti Google nemohlo mít protisoutěžní účinky. Tato okolnost, bude-li skutečně prokázána, což musí ověřit předkládající soud, nicméně může být známkou toho, že jednání společnosti Google dotčené ve věci v původním řízení nemohlo vyvolat tvrzené účinky vyloučení z trhu.

60 Co se v tomto ohledu týče takové aplikace související se službami dobíjení motorových vozidel, jako je aplikace dotčená ve věci v původním řízení, relevantní by mohly být zejména důkazy předložené k prokázání toho, jaký přínos mohla mít taková aplikace, jako je aplikace JuicePass, jejíž hlavní funkce jsou popsány v bodě 9 tohoto rozsudku, pro uživatele elektromobilů navzdory tomu, že nemohla být používána prostřednictvím platformy Android Auto v informačně-zábavním systému těchto vozidel.

61 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že článek 102 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že pokud podnik, který vyvinul určitou aplikaci a požádal podnik v dominantním postavení o zajištění interoperability této aplikace s digitální platformou, jejímž majitelem je posledně uvedený podnik, i konkurenti prvně uvedeného podniku zůstali na trhu, na němž se tato aplikace vyskytuje, nadále aktivní a rozvíjeli na tomto trhu své postavení, i když taková interoperabilita zajištěna nebyla, samo o sobě to nenaznačuje, že rozhodnutí podniku v dominantním postavení této žádosti nevyhovět nemohlo mít protisoutěžní účinky. Je třeba posoudit, zda toto jednání podniku v dominantním postavení mohlo narušit zachování nebo rozvoj hospodářské soutěže na relevantním trhu, a to s přihlédnutím ke všem relevantním skutkovým okolnostem.

Ke třetí a čtvrté otázce

62 Zaprvé z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že společnost Google obdržela od společnosti Enel X Italia žádost, aby v rámci platformy Android Auto mohla být používána aplikace, kterou vyvinula posledně uvedená společnost, za tímto účelem přitom bylo třeba, aby společnost Google vytvořila šablonu umožňující zajistit interoperabilitu aplikací souvisejících se službami dobíjení elektromobilů s touto platformou. Je pravda, jak uvedl předkládající soud, že

společnost Google později – poté, co byla věc předložena AGCM, avšak před tím, než tento orgán vydal rozhodnutí – vyvinula šablonu pro vytváření experimentálních verzí aplikací pro dobíjení elektromobilů, které by se mohly používat v rámci platformy Android Auto. V době, kdy byla společnosti Google předložena předmětná žádost, ovšem žádná šablona pro kategorii aplikací souvisejících se službami dobíjení takových vozidel neexistovala.

63 Pochybnosti předkládajícího soudu, v jejichž důsledku položil třetí a čtvrtou otázku, se tudíž týkají toho, jaký dopad má pro účely kvalifikace dotčeného jednání jakožto zneužití dominantního postavení ve smyslu článku 102 SFEU, skutečnost, že v době podání žádosti o tento přístup neexistovala šablona pro kategorii aplikací souvisejících se službami dobíjení elektromobilů, která by umožňovala zajistit interoperabilitu těchto aplikací s platformou Android Auto, a toho, zda případně existuje povinnost takovou šablonu vytvořit.

64 Zadruhé je třeba uvést, že podstatou poslední části čtvrté otázky předkládajícího soudu je, zda musí být článek 102 SFEU vykládán v tom smyslu, že pokud je podnik v dominantním postavení povinen vytvořit šablonu pro určitou kategorii aplikací, aby umožnil třetím podnikem požadovaný přístup k digitální platformě, jejímž je majitelem, a zajistil tak interoperabilitu mezi dotčenými aplikacemi a touto platformou, musí tento podnik v dominantním postavení s ohledem na zvláštní odpovědnost, kterou nese na trhu, vymezit za situace, kdy mu třetí podniky předloží více žádostí o přístup, objektivní kritéria pro posouzení těchto žádostí a pro stanovení pořadí jejich priority.

65 Z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce ani ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, ovšem nevyplývá, že by společnost Google obdržela od třetích podniků více žádostí, které by navíc byly podány současně a v nichž by požadovaly vytvoření šablon umožňujících zajistit interoperabilitu platformy Android Auto s aplikacemi vyvinutými těmito podniky.

66 I když se na předběžné otázky týkající se unijního práva vztahuje domněnka relevance, důvodem existence žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce není vydávání konzultativních stanovisek k obecným nebo hypotetickým otázkám, ale potřeba skutečného vyřešení sporu (rozsudek ze dne 14. ledna 2021, The International Protection Appeals Tribunal a další, C-322/19 a C-385/19, EU:C:2021:11, bod 53, jakož i citovaná judikatura).

67 Vzhledem k tomu, že cílem poslední části čtvrté otázky je ve skutečnosti získání konzultativního stanoviska Soudního dvora, je tato část nepřípustná.

68 Zatřetí je třeba poznamenat, že pokud jde o jejich ostatní aspekty, třetí a čtvrtá otázka se týkají objektivního odůvodnění, na které se podnik v dominantním postavení může odvolávat v souvislosti s jednáním spočívajícím v odmítnutí poskytnout nebo vytvořit šablonu pro aplikace vyvinuté třetími podniky, která by umožnila používat tyto aplikace prostřednictvím digitální platformy, jejímž je tento podnik v dominantním postavení majitelem, na které se může vztahovat zákaz stanovený v článku 102 SFEU, a důkazního břemeno, které nese uvedený podnik a příslušný orgán pro ochranu hospodářské soutěže.

69 Za těchto podmínek je třeba konstatovat, že podstatou třetí a čtvrté otázky předkládajícího soudu, které je třeba posoudit společně, je, zda musí být článek 102 SFEU vykládán v tom smyslu, že pokud lze jednání spočívající v tom, že podnik v dominantním postavení odmítl umožnit interoperabilitu aplikace vyvinuté třetím podnikem s digitální platformou, jejímž majitelem je podnik v dominantním postavení, kvalifikovat jako zneužití ve smyslu tohoto ustanovení, posledně uvedený podnik se jakožto objektivního odůvodnění svého odmítavého rozhodnutí

může s úspěchem dovolávat toho, že v době, kdy třetí podnik o takový přístup požádal, neexistovala šablona umožňující zajistit tuto interoperabilitu, nebo zda lze po podniku v dominantním postavení požadovat, aby takovou šablonu vytvořil. Předkládající soud se dále táže, zda v souvislosti s druhým předpokladem musí být článek 102 SFEU vykládán v tom smyslu, že podnik v dominantním postavení je povinen jednak zohlednit obecné potřeby trhu nebo potřeby podniku, který o tento přístup žádá, a jednak informovat tento podnik, jak dlouhou dobu potřebuje k vytvoření zmíněné šablony, anebo zda je orgán pro ochranu hospodářské soutěže povinen na základě objektivních faktorů prověřit, jak dlouhou dobu podnik v dominantním postavení potřebuje k vytvoření takové šablony.

70 Z judikatury Soudního dvora týkající se článku 102 SFEU vyplývá, že podnik s dominantním postavením může odůvodnit jednání, na která by se mohl vztahovat zákaz stanovený v tomto článku (rozsudky ze dne 27. března 2012, Post Danmark, C-209/10, EU:C:2012:172, bod 40, a ze dne 21. prosince 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, bod 201 a citovaná judikatura).

71 Takový podnik může zejména za tímto účelem prokázat, že jeho jednání je objektivně nutné nebo že účinek vyloučení, který způsobuje, může být vyvážen, nebo dokonce převážen nárůstem efektivnosti, ze kterého mají prospěch i spotřebitelé (rozsudky ze dne 27. března 2012, Post Danmark, C-209/10, EU:C:2012:172, bod 41, a ze dne 21. prosince 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, bod 202 a citovaná judikatura).

72 Předkládající soud se v prvé řadě táže, zda se podnik v dominantním postavení, který třetímu podniku odmítá přístup k digitální platformě, může za situace, kdy toto odmítavé rozhodnutí může mít protisoutěžní účinky, s úspěchem dovolávat jakožto objektivního odůvodnění uvedeného odmítavého rozhodnutí toho, že v době, kdy bylo o takový přístup požádáno, neexistovala šablona pro kategorii aplikací umožňující zajistit interoperabilitu mezi těmito aplikacemi a touto platformou, nebo zda lze po uvedeném podniku požadovat, aby tuto šablonu vytvořil a uvedený přístup tomuto třetímu podniku umožnil.

73 Jak v podstatě uvedla generální advokátka v bodech 64 a 65 svého stanoviska, pokud podnik v dominantním postavení odmítne zajistit interoperabilitu určité aplikace s určitou digitální platformou kvůli tomu, že pro kategorii dotčených aplikací neexistuje šablona, takový postup lze objektivně odůvodnit za situace, kdy by zajištění takové interoperability prostřednictvím této šablony samo o sobě a s ohledem na vlastnosti aplikace, v souvislosti s níž je interoperabilita požadována, ohrozilo integritu dotčené platformy nebo bezpečnost jejího používání, nebo za situace, kdy by tuto interoperabilitu nebylo na základě vytvoření uvedené šablony možné zajistit z jiných technických důvodů.

74 Vyjma takových situací naproti tomu nelze mít za to, že by objektivním odůvodněním pro odmítnutí přístupu ze strany podniku v dominantním postavení mohla sama o sobě být neexistence šablony pro kategorie dotčených aplikací nebo obtíže, na které může tento podnik při jejím vytváření narazit. S ohledem na všechny okolnosti, které jsou v tomto směru relevantní, lze nicméně konstatovat, že to, že je potřebné věnovat vytvoření této šablony patřičnou dobu, a že tedy požadovanou interoperabilitu nelze zajistit okamžitě, může být považováno za objektivně nutné a přiměřené, a to jak s přihlédnutím k potřebám podniku žádajícího o přístup k platformě podniku v dominantním postavení, tak k obtížím, na které posledně uvedený podnik při vytváření této šablony narazí.

75 V tomto ohledu jsou relevantní zejména míra technické náročnosti vytváření šablony pro kategorii dotčených aplikací, která umožní požadovaný přístup, omezení spojená s nemožností získat v krátkodobém horizontu některé zdroje, a to zejména lidské zdroje, které jsou pro vytvoření této šablony nezbytné vzhledem k potřebám podniku žádajícího o přístup, nebo také omezení nesouvisející s podnikem v dominantním postavení, která mají dopad na jeho schopnost tuto šablonu vytvořit, jako například omezení vyplývající z relevantního právního rámce.

76 Jak ovšem v podstatě uvedla generální advokátka v bodech 74 a 75 svého stanoviska, podniku v dominantním postavení mohou v důsledku vytvoření takové šablony zajišťující požadovanou interoperabilitu vzniknout náklady. Článek 102 SFEU nicméně nebrání tomu, aby tento podnik požadoval od podniku požadujícího interoperabilitu patřičné finanční protiplnění. Takové protiplnění musí být spravedlivé a přiměřené, musí totiž podniku v dominantním postavení umožnit, aby s ohledem na skutečné náklady na vytvoření takové šablony získal z této činnosti náležitý prospěch. Dojde-li ke stanovení takového protiplnění, nikterak tím není dotčeno jeho zohlednění při případném uplatnění dalších pravidel unijního práva, která se podle okolností vztahují na odměnění podniku v dominantním postavení za to, že podnik, který požádal o interoperabilitu, získal pro svoji aplikaci koncové uživatele.

77 Nakonec je třeba podotknout, že pokud podnik v dominantním postavení na žádost třetího podniku o to, aby podnik v dominantním postavení zajistil interoperabilitu digitální platformy, jejímž je majitelem, s aplikací vyvinutou tímto třetím podnikem, neodpoví, mohlo by se jednat o známku toho, že odmítnutí zajistit takovou interoperabilitu není objektivně odůvodněné.

78 Ve druhé řadě je třeba zdůraznit, že ačkoliv důkazní břemeno ohledně existence okolností, které představují porušení článku 102 SFEU, nesou orgány pro ochranu hospodářské soutěže, ať už na unijní, nebo na vnitrostátní úrovni, je na dotyčném podniku v dominantním postavení, aby uvedl případné objektivní odůvodnění a v tomto ohledu předložil argumenty a důkazy, jak bylo připomenuto v bodech 70 a 71 tohoto rozsudku.

79 Pokud podnik v dominantním postavení tento požadavek splní, pak je na dotyčném orgánu pro ochranu hospodářské soutěže, chce-li konstatovat, že došlo ke zneužití dominantního postavení, aby prokázal, že argumenty a důkazy, které předkládá tento podnik, nemohou obstát, a uváděné odůvodnění tedy nelze přijmout.

80 V tomto ohledu je třeba uvést, že v takové situaci, jako je situace dotčená ve věci v původním řízení, je na příslušném orgánu pro ochranu hospodářské soutěže, aby zejména s ohledem na skutečnosti, kterými podnik v dominantním postavení třetímu podniku odůvodnil své rozhodnutí nezajistit interoperabilitu aplikace vyvinuté posledně uvedeným podnikem s digitální platformou, jejímž majitelem je podnik v dominantním postavení, a s přihlédnutím ke všem relevantním okolnostem ověřil, zda byl postup tohoto podniku v dominantním postavení, který odmítl vytvořit šablonu pro kategorii dotčených aplikací, jež by tuto interoperabilitu umožnila, objektivně nutný, a posoudil přiměřenost tohoto odmítnutí.

81 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na třetí a čtvrtou otázku odpovědět tak, že článek 102 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že pokud lze jednání spočívající v tom, že podnik v dominantním postavení odmítl zajistit interoperabilitu aplikace vyvinuté třetím podnikem s digitální platformou, jejímž majitelem je podnik v dominantním postavení, kvalifikovat jako zneužití ve smyslu tohoto ustanovení, posledně uvedený podnik se jakožto objektivního odůvodnění svého odmítavého rozhodnutí může s úspěchem dovolávat toho, že v době, kdy třetí podnik o takový přístup požádal, neexistovala šablona umožňující zajistit tuto

interoperabilitu, a to za situace, kdy by zajištění takové interoperability prostřednictvím této šablony samo o sobě a s ohledem na vlastnosti aplikace, v souvislosti s níž je interoperabilita požadována, ohrozilo integritu dotčené platformy nebo bezpečnost jejího používání, nebo za situace, kdy by tuto interoperabilitu nebylo na základě vytvoření uvedené šablony možné zajistit z jiných technických důvodů. Není-li tomu tak, je podnik v dominantním postavení povinen takovou šablonu vytvořit v přiměřené lhůtě, která je za tímto účelem nezbytná, a to případně za patřičné finanční protiplnění zohledňující potřeby třetího podniku, který o vytvoření této šablony požádal, skutečné náklady vynaložené na tuto činnost a právo podniku v dominantním postavení získat z ní náležitý prospěch.

K páté otázce

82 Podstatou páté otázky předkládajícího soudu je, zda musí být článek 102 SFEU vykládán v tom smyslu, že při posuzování, zda došlo ke zneužití spočívajícímu v tom, že podnik v dominantním postavení odmítl zajistit interoperabilitu aplikace vyvinuté třetím podnikem s digitální platformou, jejímž majitelem je podnik v dominantním postavení, je orgán pro ochranu hospodářské soutěže povinen vymezit navazující trh, na kterém může toto odmítnutí vyvolat protisoutěžní účinky, a to i když je tento trh pouze potenciální.

83 Je třeba připomenout, že vymezení relevantního trhu v rámci uplatňování článku 102 SFEU je v zásadě podmínkou posouzení existence případného dominantního postavení příslušného podniku (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. února 1973, Europemballage a Continental Can v. Komise, 6/72, EU:C:1973:22, bod 32), a jeho účelem je vytyčení hranic, v jejichž rámci musí být posouzena otázka, zda je podnik schopen jednat do značné míry nezávisle na svých konkurentech, svých zákaznících a spotřebitelích (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 9. listopadu 1983, Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin v. Komise, 322/81, EU:C:1983:313, bod 37, jakož i ze dne 27. června 2024, Komise v. Servier a další, C-176/19 P, EU:C:2024:549, bod 381).

84 Při posuzování toho, zda má takové odmítnutí, jako je odmítnutí popsané v bodě 82 tohoto rozsudku, zneužívající povahu, je třeba rozlišovat dva trhy: zaprvé trh, na kterém se vyskytuje digitální platforma a na kterém má podnik, jenž je jejím majitelem, dominantní postavení, přičemž tento trh bude zpravidla trhem předcházejícím, a zadruhé trh, na kterém se dotyčná aplikace používá za účelem výroby jiného výrobku nebo poskytování jiné služby ze strany podniku, který žádá o interoperabilitu této aplikace s touto platformou, a na kterém se mohou projevit protisoutěžní účinky jednání podniku v dominantním postavení, přičemž tento trh je trhem sousedním, zejména navazujícím.

85 Při uplatňování článku 102 SFEU není pro identifikaci navazujícího trhu nezbytné přesně vymezit výrobkový trh ani zeměpisný trh. Za určitých okolností postačuje, aby bylo možné identifikovat potenciální, nebo i hypotetický trh (rozsudek ze dne 29. dubna 2004, IMS Health, C-418/01, EU:C:2004:257, bod 44). Pokud se totiž relevantní navazující trh teprve vyvíjí nebo se rychle mění, a jeho rozsah proto není v době, kdy se podnik v dominantním postavení dopouští údajně zneužívajícího jednání, zcela vymezen, stačí, aby orgán pro ochranu hospodářské soutěže tento trh identifikoval, i když je jen potenciální. Tento orgán dále musí s přihlédnutím k vlastnostem a potenciálnímu rozsahu uvedeného trhu prokázat, že zmíněné jednání může vyvolat na tomto trhu protisoutěžní účinky, i když na něm existuje pouze potenciální hospodářská soutěž mezi výrobky nebo službami podniku v dominantním postavení a v případě jednání spočívajícího v tom, že tento podnik odmítl zajistit třetím podnikem požadovanou interoperabilitu s digitální platformou, jejímž majitelem je podnik v dominantním postavení, výrobky nebo službami podniku, který o tuto interoperabilitu žádá.

86 S ohledem na výše uvedené úvahy musí být článek 102 SFEU vykládán v tom smyslu, že při posuzování, zda došlo ke zneužití spočívajícímu v tom, že podnik v dominantním postavení odmítl zajistit interoperabilitu aplikace vyvinuté třetím podnikem s digitální platformou, jejímž majitelem je podnik v dominantním postavení, může orgán pro ochranu hospodářské soutěže pouze identifikovat navazující trh, na kterém může toto odmítnutí vyvolat protisoutěžní účinky, a to i když je tento navazující trh pouze potenciální, přičemž pro takovou identifikaci není nezbytné přesně vymezit relevantní výrobkový trh ani relevantní zeměpisný trh.

K nákladům řízení

87 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

1) **Článek 102 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že pokud podnik v dominantním postavení, který vytvořil digitální platformu, odmítne zajistit na žádost třetího podniku interoperabilitu této platformy s aplikací vyvinutou tímto třetím podnikem, může se jednat o zneužití dominantního postavení, třebaže uvedená platforma není nezbytná pro obchodní využívání uvedené aplikace na navazujícím trhu, ale může u spotřebitelů zvýšit atraktivitu této aplikace, jestliže podnik v dominantním postavení tuto platformu nevytvořil pouze pro potřeby vlastní činnosti.**

2) **Článek 102 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že pokud podnik, který vyvinul určitou aplikaci a požádal podnik v dominantním postavení o zajištění interoperability této aplikace s digitální platformou, jejímž majitelem je posledně uvedený podnik, i konkurenti prvně uvedeného podniku zůstali na trhu, na němž se tato aplikace vyskytuje, nadále aktivní a rozvíjeli na tomto trhu své postavení, i když taková interoperabilita zajištěna nebyla, samo o sobě to nenaznačuje, že rozhodnutí podniku v dominantním postavení této žádosti nevyhovět nemohlo mít protisoutěžní účinky. Je třeba posoudit, zda toto jednání podniku v dominantním postavení mohlo narušit zachování nebo rozvoj hospodářské soutěže na relevantním trhu, a to s přihlédnutím ke všem relevantním skutkovým okolnostem.**

3) **Článek 102 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že pokud lze jednání spočívající v tom, že podnik v dominantním postavení odmítl zajistit interoperabilitu aplikace vyvinuté třetím podnikem s digitální platformou, jejímž majitelem je podnik v dominantním postavení, kvalifikovat jako zneužití ve smyslu tohoto ustanovení, posledně uvedený podnik se jakožto objektivního odůvodnění svého odmítavého rozhodnutí může s úspěchem dovolávat toho, že v době, kdy třetí podnik o takový přístup požádal, neexistovala šablona umožňující zajistit tuto interoperabilitu, a to za situace, kdy by zajištění takové interoperability prostřednictvím této šablony samo o sobě a s ohledem na vlastnosti aplikace, v souvislosti s níž je interoperabilita požadována, ohrozilo integritu dotčené platformy nebo bezpečnost jejího používání, nebo za situace, kdy by tuto interoperabilitu nebylo na základě vytvoření uvedené šablony možné zajistit z jiných technických důvodů. Není-li tomu tak, je podnik v dominantním postavení povinen takovou šablonu vytvořit v přiměřené lhůtě, která je za tímto účelem nezbytná,**

a to případně za patřičné finanční protiplnění zohledňující potřeby třetího podniku, který o vytvoření této šablony požádal, skutečné náklady vynaložené na tuto činnost a právo podniku v dominantním postavení získat z ní náležitý prospěch.

4) **Článek 102 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že při posuzování, zda došlo ke zneužití spočívajícímu v tom, že podnik v dominantním postavení odmítl zajistit interoperabilitu aplikace vyvinuté třetím podnikem s digitální platformou, jejímž majitelem je podnik v dominantním postavení, může orgán pro ochranu hospodářské soutěže pouze identifikovat navazující trh, na kterém může toto odmítnutí vyvolat protisoutěžní účinky, a to i když je tento navazující trh pouze potenciální, přičemž pro takovou identifikaci není nezbytné přesně vymezit relevantní výrobkový trh ani relevantní zeměpisný trh.**

Podpisy